

ИЗБЕГЛИЧКА КРИЗА И ШЕНГЕНСКИ СИСТЕМ

Ирис Бјелица Влајић*

Повећан прилив илегалних имиграната преко Средоземног мора и Балкана изазвао је, до сада, невиђену хуманитарну кризу, али и колапс успостављених механизма Европске уније. Једностране одлуке појединих чланица довеле су у питање шенгенски систем отворених граница. У међувремену, Европски суд правде и Европски суд за људска права донели су низ одлука које су додатно ослабиле постојећа Даблинска правила у складу с којима су чланице до сада поступале. У покушају да стабилизују стање и очувају постојећи систем, европске институције предложиле су пакет мера које су чланице усвојиле.

Кључне речи: *имигранти, азил, шенгенски систем, Даблинска правила, Европски суд правде, Европски суд за људска права, Европски савет*

Увод

Средином 2015. године повећао се број лица из Африке и Азије који траже азил у Европској унији. Ванредни самит Европског савета одржан у априлу завршен је са закључком да је пријем имиграната ствар добровољности сваке чланице.¹ Јунски самит Европског савета 2015. године одржан је ради изналажења начина за помоћ Грчкој и Италији у вези с пристизањем имиграната на њихове обале.² Од 1. јула председавање ЕУ је преузео Луксембург који је појачао напоре у постизању сагласности међу чланицама по овом питању. Мађарско подизање ограда на граници са Србијом и Хрватском и престанак примене Даблинских правила додатно је закомпликовало ситуацију.³ Затим, Аустрија најављује престанак обраде захтева за азил.

Реагујући на ова дешавања, Европска комисија израдила је предлог за решење проблема. Наиме, Комисија сматра да је решење у одређивању обавезне шеме са

* Др Ирис Бјелица Влајић је самостални истраживач. Докторирала је на Правном факултету Универзитета у Београду, 2. новембра 2010. године

¹ Одржан је 23. априла 2015. године.

² Одржан је 25. и 26. јуна 2015. године.

³ Ограда је до сада подигнута једино око шпанских градова Цеута и Мелиља у Северној Африци како би се спречио шверц из Марока.

тачним бројевима за релокацију тражилаца азила у свакој држави чланици за наредни период, а према броју становника, БДП-у, стопи незапослености и броју већ примљених имиграната. Међутим, међу чланицама постоји неслагласност у вези евентуалних квота.⁴ Јавља се подела између старих и нових чланица. Старе чланице подржавају обавезну шему, док су нове чланице Уније незаинтересоване за пријем избеглица из Африке и Азије. Оне наглашавају да такав предлог Комисије представља додавање новог проблема на већ сложену ситуацију, јер би обавезне квоте прекршиле сада важећа Даблинска правила. Такође, пријем миграната и избеглица негативно би утицао на њихове економије и унутрашњу безбедност.

Међу старим чланицама које подржавају обавезну шему су државе које брину о границама и прве су на удару имиграната, као што су Италија и Грчка или чланице у којима се азил најчешће тражи, попут Немачке, Француске и Холандије. Ових пет држава најчешћи су избор тражилаца азила. Међутим, оне почињу да се сусрећу са недостатком простора и попуњеним капацитетима. За разлику од њих, нове чланице Уније су кроз претпријемни процес добијале финансијску помоћ из посебних фондова како би изградиле и оснажиле капацитете за подржавање шенгенског система, па се поставља питање поверења и солидарности међу чланицама, а у складу са чланом 80. Уговора.

Као последица свега тога, успостављени шенгенски систем нашао се у кризи.⁵ Одговарајући на питање да ли је контрола на националним границама коју су средином септембра увеле прво Немачка, а затим Аустрија и Словенија, у складу са законодавством ЕУ, Комисија је одговорила потврдно.

„Члан 25. Споразума о контроли граница из Шенгена укључује поступак, по ком се дозвољава државама да у случају озбиљних претњи по јавну или унутрашњу безбедност моментално поново успоставе контролу на својим границама.”⁶ Истина, постоји временско ограничење трајања такве мере.⁷ Осим тога, чланице морају проценити нужност и пропорционалност увођења мере у односу на слободу кретања унутар Уније и утицај претње на унутрашњу безбедност.

Према неким ауторима, право на контролу националних граница имају Немачка и Аустрија због поновног успостављања реда у пограничним областима, али не и Словенија која је мере увела унапред, како би спречила навалу имиграната, мењајући тиме природу мере из корективне у превентивну. Стога би увођење контроле на словеначким границама могло бити предмет испитивања које би спровела Комисија.⁸

⁴ Постизање сагласности за око 40.000 избеглица послужило би као модел за све остале имигранте.

⁵ Мађарска је толико била преплављена азилантима да је 23. јуна 2015. године престала да прима подносиоце захтева за азил у складу са даблинским трансфером. Немачка је од 24. августа 2015. године суспендовала примену Даблинских правила за избеглице из Сирије и одлучила да сама директно почне да решава захтеве за азил.

⁶ А. Гимис: „Избегличка криза: Клизав слалом Шенгена”, ЕПЦ, 22. септембар 2015. године http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_5963_the_refugee_crisis.pdf

⁷ Временско ограничење односи се на период до 10 дана или, уколико се претња не уклони, у неколико наврата по 20 дана, али тако да не прелази два месеца.

⁸ А. Гимис: „Избегличка криза: Клизав слалом Шенгена”, ЕПЦ, 22. септембар 2015. године http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_5963_the_refugee_crisis.pdf

Шенгенски систем и Даблинска правила

Идеја о Европи без граница, по којој би се људи, роба, капитал и услуге кретали без препрека једна је од оних које су довеле до стварања Уније и наведене су у Римском уговору из 1957. године. Ипак, када је потписан, Споразум о укидању граница, касније познатији као Шенгенски споразум, није био везан за Европску заједницу.⁹ Наиме, била је то идеја пет земаља да се укину њихове међусобне границе и тако олакша промет људи и робе.¹⁰ Споразум је затим допуњен Конвенцијом, која је ступила на снагу 1995. године, укидајући унутрашње и остављајући спољашње границе. Гранични службеници почели су да примењују јединствена правила за визни режим и азил. Када је 1999. године потписан Споразум из Амстердама, укључио је ову сарадњу у систем ЕУ.

Конвенцију из Даблина потписале су све чланице ЕУ, као и Швајцарска, Лихтенштајн, Исланд и Норвешка, а посебан споразум постигнут је са Данском.¹¹ Конвенција је део Шенгенског система, а измењена је тзв. Даблинским II правилима из 2003. године и Даблинским III правилима из 2013. године. Правила Даблин III проширују процедурална права тражилаца азила и уводе обавезан интервју са подносиоцем захтева.

Конвенцијом и правилима, који се заједно називају Даблинском правилима, регулисан је поступак пријема и обраде захтева за азил у складу са Женевском конвенцијом и Директивом о квалификацији ЕУ. По правилу, то је обавеза прве државе у коју тражилац азила уђе унутар ЕУ. Такође, постављено је правило по којем се решава ситуација у којој се исто лице пријављује за азил у различитим земљама Уније. Ово решење познато је под називом „Даблински трансфер“ и подразумева пренос овлашћења за разматрање захтева за азил из једне чланице у другу. Даблински трансфер уобичајено подразумева и физички транспорт подносиоца захтева у државу која је овлашћена за разматрање захтева уколико се тај подносилац захтева налази у некој другој чланици или је у другој чланици поднео захтев.¹² Успостављен је ЕУРОДАЦ – база отисака прстију свих који неовлашћено уђу у Унију.¹³ Циљ успостављања система је централизација података, како би се спречио

⁹ Потписан је на броду недалеко од града Шенгена у Луксембургу, 14. јуна 1985. године.

¹⁰ Немачка, Француска, Белгија, Луксембург и Холандија.

¹¹ Споразум између Европске уније и Републике Исланда и Краљевине Норвешке у вези с критеријумима и механизмима за успостављање одговорне државе за обраду захтева за азил уложен у земљи чланици или Исланду и Норвешкој, потписан у Бриселу 19. јануара 2001. године, ОЈ Л 93 (3/4/2001) и ОЈ Л 112 (21/4/2001), погледати на <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2000133>

¹² Члан 19(3) Уредбе (ЕЦ) 343/2003.

¹³ Конвенција из Даблина, чији је пуни назив Конвенција којом се одређује држава одговорна за разматрање захтева за азил поднетим у чланици Европских заједница (Ц 254/1997), потписана је 15. јуна 1990. године у Даблину, а ступила је на снагу 1. септембра 1997. године. Правила из Даблина II или Уредба 343/2003, од 18. фебруара 2003. године, којом се утврђују критеријуми и механизми за утврђивање државе чланице одговорне за разматрање захтева за азил у једној од чланица од стране држављана трећих држава, усвојена су исте године и њима је замењена Конвенција. Правила Даблин III (No. 604/2013), пуног назива Уредба за установљавање критеријума и механизма за утврђивање државе чланице одговорне за преглед захтева за међународну заштиту, поднетог у једној од држава чланица (ОЈ ЕУ Л 180/31), усвојена су јуна 2013. године и ступила на снагу 19. јула 2013. године. Њима су замењена претходна правила.

тражилац азила да захтев поднесе у више држава чланица и искључи могућност пребацивања тражилаца из једне државе у другу без јасних основа за то. Отисци прстију узимају се оног дана када се региструје захтев за азил и тада се испитује да ли су већ похрањени у бази.

Већина тражилаца азила није свесна да су у поступку обраде захтева по Даблинским правилима све док не добију одлуку о трансферу. Од 17. јула 2013. године немачке власти су почеле да одлуке о исходу обраде по Даблинским правилима уручују тражиоцима азила у писменој форми и са поуком о правном леку, од којих је најважнији поступак захтевања хитне правне заштите. Као последица тога, установљена је пракса по којој се трансфер не може спровести док не истекне рок за захтев за хитну правну заштиту или захтев не буде одбијен. У изузетним случајевима, даблински трансфер спроводи се из притвора, када се ради о лицима која су ухваћена на граници и илегалном покушају преласка границе. Осим наведеног, тражилац азила може се задржати у притвору једино уколико је његов захтев одбијен, те чека депортацију. Даблински трансфер оспорава се у управним споровима пред судовима државе која је донела одлуку о трансферу.

Даблинска правила и даблински трансфер били су предмет разматрања Европског суда правде. Пресуда у случају Абдулахи против Аустрије, који је заведен под бројем Ц-394/12, један је од тих случајева који представљају прецедент.¹⁴ У овој одлуци Европски суд правде истакао је свој став према којем све државе ЕУ поштују људска права, али су Даблинска правила кључна за решавање спорова у вези са питањима азила. Такође, суд прави разлику између државе „првог овлашћеног уласка“ и државе овлашћене за обраду захтева. Држава првог овлашћеног уласка мења се само уколико тражилац азила истакне недостатке у процесу одобравања азила у тој држави и затражи да се његов захтев разматра у држави коју он сматра одговорном и адекватном за решавање његовог захтева за азил. Међутим, нејасноћа која се појавила у пресуди Абдулахију јесте да ли се то односи само на уласке који су илегални или на све случајеве.

Позивајући се на пресуду у предмету Абдулахи, у неколико случајева првостепени судови у Немачкој доносили су одлуке којима се спречава враћање азиланата у Мађарску у складу са правилима Даблин III, по основу неефикасног поступка у додељивању азила и условима пријема, јер би то могло довести до нехуманог и деградирајућег третмана који би тражиоци азила могли да претрпе у том случају.¹⁵

Даље компликације настале су доношењем одлуке Комитета за људска права Уједињених нација како је Данска прекршила Међународни пакт о грађанским и политичким правима, члан 7, враћањем нерегистрованих имиграната у Италију, као прву земљу азила.¹⁶ У овој одлуци Комитет позива да се пре доношења сличних

¹⁴ <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-394/12>

¹⁵ Пример таквих пресуда су: VG Frankfurt 3 L 169/15.A од 7. августа 2015. године; VG Munich M 22 S 15.50169, од 4. августа 2015. године; VG Cologne 20 L 1735/15.A од 4. августа 2015. године; VG Cologne 3 K 2005/15.A, од 30. јула 2015. године; VG Hannover 6 B 3050/15, од 27. јула 2015. године; VG Kassel 6 L 117/2015, од 24. јула 2015. године; VG Potsdam 6 L 356/15.A, од 20. јула 2015. године; VG Cottbus 5 L 352/15.A од 17. јула 2015. године. Више о томе <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/germany-courts-annul-dublin-transfers-hungary>

¹⁶ Више о томе: <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/denmark-un-hrc-finds-return-denmark-italy-first-country-asylum-would-violate-article-7-iccpr>

одлука у сваком индивидуалном случају изврши процена ризика таквог трансфера по тражиоца азила. При томе се позива на пресуду Европског суда за људска права у предмету Таркхел против Швајцарске, налазећи да Данска није тражила уверење од Италије да апликанти неће бити депортовани, да ће им боравишне дозволе бити обновљене, те да ће имати адекватне услове за смештај.

Даблинским правилима бавио се и Европски суд за људска права у више предмета. У пресуди Шарифи и други против Италије и Грчке, Европски суд за људска права забрањује колективно протеривање, као што је случај када италијанске власти пресретну брод са азилантима из Грчке и приморају их да се врате у Грчку.¹⁷

Пресуда Европског суда за људска права М.С.С против Белгије и Грчке утврдила је да је систем заштите азиланата у Грчкој неадекватан, посебно у случају заштите деце која као тражиоци азила долазе без пратње.¹⁸ Након тога, поједине чланице, попут Норвешке и Финске, одлучиле су да обуставе трансфере у Грчку или да их, изузетно, врше у појединим случајевима.

Пресуду у случају Таркхел против Швајцарске Европски суд за људска права донео је 4. новембра 2014. године. Породицу Таркхел чини осам Авганистанаца који су преко Италије ушли у ЕУ, па је тако Италија, према Даблинским правилима, држава у којој је требало да се разматра њихов захтев. Међутим, уз тврдњу да центар за прихват имиграната у којем су били није адекватан за породицу, породица Таркхел је напустила Италију и отишла у Аустрију. Мада се Италија сложила да их прими назад, пре него што је трансфер могао бити извршен, породица Таркхел је прешла у Швајцарску. И Швајцарски захтев за трансфер у Италију је прихваћен. Међутим, породица Таркхел је приговорила трансферу сматрајући да би њихов третман у Италији представљао повреду члана 3. и члана 8. Европске конвенције о људским правима.¹⁹ Мада је процес регистрације и обраде захтева те породице у Италији извршен благовремено, Европски суд је нашао повреду члана 3. Конвенције због стања и услова за живот у центрима за прихват азиланата у тој земљи. Мишљење је Суда да су азиланти осетљива група и да би у сваком појединачном случају требало разматрати адекватност услова за пријем и боравак тражилаца азила у некој држави. У конкретном случају, УНХЦП и Европски комесар за људска права већ су истакли како су због превеликог прилива тражилаца азила услови у центрима за прихват у Италији забрањивајући, будући да у неким случајевима има недовољно простора или је простор неодговарајући.

¹⁷ Више о томе:

<http://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%5B%22docnamesort%20Ascending%22%2C%22languageisocode%22:%5B%22FRE%22%2C%22docname%22:%5B%22sharif%20v.%20italy%20and%20greece%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22:%5B%22001-147287%22%5D%7D>

¹⁸ Пресуда је донета 21. јануара 2011. године. Утврдивши повреду права апликаната, Суд је одредио казне овим државама у износу од € 6,000 за Белгију и € 30,000 за Грчку. Више о томе: <http://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%5B%22docnamesort%20Ascending%22%2C%22languageisocode%22:%5B%22ENG%22%2C%22docname%22:%5B%22%22CASE%20OF%20M.S.S.%20v.%20BELGIUM%20AND%20GREECE%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22:%5B%22001-103050%22%5D%7D>

¹⁹ Члан 3. Европске конвенције о људским правима пружа заштиту од нехуманог и деградирајућег третмана, а члан 8. штити право на породични живот.

Закључак

Околности и услови под којима се неком лицу додељује статус избеглице регулисани су Женевском конвенцијом о статусу избеглица из 1951. године и Протоколом о статусу избеглица.²⁰

Постоји и појам мандатних избеглица, односно лица чије државе нису потписнице ни Конвенције ни Протокола, а која потпадају под мандат Високог комесаријата за избеглице Уједињених нација (УНХЦР), јер задовољавају критеријуме из Статута Комесаријата наведене у тачки 6.²¹

Пресуде Европског суда Таркхел против Швајцарске, МСС против Белгије и Грчке и Шарифи и други против Италије и Грчке не само да приказују неусклађеност између Даблинских правила и Европске конвенције о људским правима, већ доводе у питање декларисано опредељење ЕУ за поштовање људских права.²² Дејство пресуде Таркхел у погледу услова боравка је такво да се даблински трансфери не могу дешавати аутоматски као до сада, већ да се сваки случај мора индивидуално разматрати. За разлику од тога, пресуда Европског суда правде у предмету Абдулахи против Аустрије уводи појам „системске неефикасности” у обради захтева. У свим овим случајевима, мада из различитих разлога, Даблинска правила су суспендована.

Пресуде Европског суда за људска права унеле су још неколико новина и прошириле права лица која подносе захтев за азил. Тако, на пример, мада тражиоци азила не припадају лицима којима се одобрава слобода кретања унутар држава шенгенског система, Европски суд за људска права им је то право дао. Такође, и правило из Шенгенског споразума, према којем се унутар земаља шенгенског система може боравити непрекидно до три месеца не примењује се на тражиоце азила, јер се очекује да ће они остати све док њихов захтев коначно не буде био одбијен.

Пресуде судова и мишљења УНХЦР-а показују како садашњи систем не пружа фер, ефикасан и делотворан поступак заштите. Међутим, највећи приговор јесте да се по овом систему расподела тражилаца азила не врши једнако у свим државама, већ да су на удару државе на спољним границама Европске уније и оне које имају највећи стандард, односно социјална давања. Због постојања даблинског трансфера може се десити да се породице које су у унију ушле у различито време и у различите државе – раздвоје.

На састанку министара ЕУ за правду и унутрашње послове постигнут је договор о размештању 120 000 избеглица у свих 28 чланица, укључујући и четири чланице које су гласале против.²³ Први пут у историји та одлука је донета већином гласова,

²⁰ Конвенција је потписана 28. јула 1951. године, а ступила је на снагу 22. априла 1954. године. Протокол је ступио на снагу 4. априла 1967. године. Конвенција се односила на догађаје који су наступили до 1. јануара 1951. године, док је Протокол проширио примену Конвенције, јер је обухватио све накнадне догађаје и изједначио права свих избеглица, будући да статус избеглице могу стећи и држављани оних држава које нису потписале Конвенцију.

²¹ Генерална скупштина УН је Резолуцијом 319 (IV) од 3. децембра 1949. године успоставила Високи комесаријат за избеглице, који је почео са радом 1. јануара 1951. године.

²² Пресуда Таркхел против Швајцарске од 4. новембра 2014. године <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-148070#%22itemid%22:%22001-148070%22>}}

²³ Састанак је одржан 22. септембра 2015. године, а против су гласале: Чешка, Словачка, Мађарска и Румунија.

а не консензусом свих чланица. Уследио је ванредни састанак шефова држава и влада ЕУ ради изналажења адекватних и примерених мера које ће довести до успостављања кредибилне европске политике о миграцијама.²⁴ Мере су подељење на краткорочне, којима ће се успоставити ред на границама, и дугорочне, којима би се требало спречити покретање нових избегличких таласа. Са састанка је упућен позив свим државама укљученим у процес да границе остану отворене. Циљ овог ванредног састанка било је изналажење трајнијег решења којим би се умањило број избеглица који крећу према Европи и веће ангажовање Турске, Либана и Јордана у збрињавању избеглица. Ради тога овим земљама ће бити упућена финансијска помоћ. Финансијска помоћ у износу од милијарду евра требало би да буде упућена Високом комесаријату за избеглице Уједињених нација (УНХЦР) и Светском фонду за храну (ФАО). Такође, препоручено је да се појача сарадња са Турском на свим пољима и нивоима власти, али и пружи помоћ земљама западног Балкана у пријему и даљем трансферу избеглица, односно помоћ државама које су на спољним границама у успостављању тачака за пријем миграната, како би се обезбедила њихова идентификација. Једна од кључних дугорочних мера је повећање средстава за отклањање корена проблема који доводи до појаве избеглица и миграната из Африке у Европу. Упоредо с тим, потребно је појачавање контроле на спољним границама Европске уније променом и проширењем овлашћења Фронтексу.²⁵

Наведене мере и механизми за њихову примену биће детаљније разрађени на следећем редовном састанку Савета шефова држава и влада који је заказан за 15. октобар 2015. године, али је јасно да се Даблинска правила више не примењују. Њихова примена доведена је у питање прво пресудама и мишљењима судова и различитих тела за заштиту људских права, а након тога и одлуком министара да се изврши прерасподела имиграната према квотама на све чланице ЕУ. Ипак, мада је примена Даблинских правила суспендована, чини се да је ЕУ одлучна да очува шенгенски систем и идеју о слободи кретања унутар њених граница.

Извори:

[1] http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_5737_solidarity_and_asylum_seekers.pdf

[2] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/keywords/transfer>

[3] <http://www.asylumineurope.org/reports/country/Germany/asylum-procedure/procedures/dublin>

²⁴ Одржан је у Бриселу 23. септембра 2015. године.

²⁵ Европска агенција за управљање операционом сарадњом на спољним границама (ФРОНТЕКС) основана је Уредбом 2007/2004 од 26. октобра 2004. године ради промоције, координације и развоја концепта интегрисаног управљања границама држава чланица ЕУ. Пре тога, Заједничка јединица службеника на спољним границама формирана је као први корак ка тренирању персонала и успостављању једнаких правила. Имала је шест центара за различите области, као што су анализа ризика, копнене границе, ваздушне границе, источне и западне поморске границе, тренинг центар. Како би се усаглашавало управљање спољним границама, делатност обухвата: планирање, координацију, извођење и вредновање заједничких операција људства и опреме чланица на спољним границама, развијање програма обуке и стандарда за особље граничне полиције чланица, прикупљање и обраду обавештајних података о стању на спољним границама, заједнички информациони систем и надзор над спољним границама. Успостављена је сарадња Фронтекса са другим агенцијама и институцијама, као што су царина, ЕУРОПОЛ и ИНТЕРПОЛ. Више о томе видети: http://frontex.europa.eu/assets/About_Frontex/frontex_regulation_en.pdf

[4] http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_5963_the_refugee_crisis.pdf

[5] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/denmark-un-hrc-finds-return-denmark-italy-first-country-asylum-would-violate-article-7-iccpr>

[6] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/european-court-human-rights-rh-v-sweden-no-460114>

[7] <http://www.unhcr.org/3b66c39e1.html>

[8] <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/>

[9] <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2015/09/23/>

[10] <http://europa.rs/odluka-eu-o-premestaju-120-000-izbeglica/>

[11] <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-148070#%7B%22itemid%22:%7B%22001-148070%22%7D%7D>

[12]

<http://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%7B%22docnamesort%20Ascending%22%7D%7D%2C%22languageisocode%22:%7B%22ENG%22%7D%7D%2C%22docname%22:%7B%22%22CASE%20OF%20M.S.S.%20v.%20BELGIUM%20AND%20GREECE%22%22%7D%7D%2C%22documentcollectionid%22:%7B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%7D%7D%2C%22itemid%22:%7B%22001-103050%22%7D%7D>

[13]

<http://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%7B%22docnamesort%20Ascending%22%7D%7D%2C%22languageisocode%22:%7B%22FRE%22%7D%7D%2C%22docname%22:%7B%22sharifi%20v.%20italy%20and%20greece%22%7D%7D%2C%22documentcollectionid%22:%7B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%7D%7D%2C%22itemid%22:%7B%22001-147287%22%7D%7D>

[14]

[http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?pro=&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=en&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&td=%3BALL&pcs=Oor&avg=&page=1&mat=or&parties=abdullahi&jge=&for=&cid=350047](http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?pro=&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=en&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&td=%3BALL&pcs=Oor&avg=&page=1&mat=or&parties=abdullahi&jge=&for=&cid=350047)

[15] <http://frontex.europa.eu/>